

Kdykoli jsem našel zajímavý detail, na který ve zpravodajských článkách nezbylo místo, zveřejnil jsem ho na Something Awful a v komentářích na živém blogu *Guardianu*. Začal jsem soutěžit a snažil jsem se zveřejňovat opomíjené detaily dříve než ostatní. Každé ráno jsem v práci procházel materiály, které se přes noc objevily o Libyi, a sestavoval jsem souhrn odkazů. Během několika měsíců jsem rozšířil své zdroje a začal přihazovat zprávy lidskoprávních organizací, záběry z YouTube, prohlášení na Facebooku, fotografie z Tumburu. Mou nikou, jak se vyvíjela v tisících příspěvků, byly detaily. Nikdy jsem se nepokoušel vyprávět ucelený příběh, jak se o to snaží reportéři. Odkrýval jsem strípky, které by mohly posloužit ostatním.

Tato prostá ambice se ukázala být důležitější, než jsem si uvědomoval. V té době se rozrůstal ekosystém alternativních médií se spoustou pochybných webových stránek, které z politických důvodů překrucovaly videa i fotografie. Naproti tomu já jsem neměl k arabskému jaru žádný osobní vztah, nebyl jsem zaujatý. Jen mě to fascinovalo a bažil jsem po dalších zajímavostech. Kolovala jich spousta, ale spousta jich byla vymyšlená. Zaměřil jsem se na relevantní informace. Citoval jsem všechny zdroje, jasně jsem uváděl, odkud informace pocházejí, a vždy jsem si uvědomoval, jak jsou mé znalosti omezené. Z tohoto přístupu se vyvinula hlavní zásada Bellingcatu: odpovědi na informační chaos je transparentnost.

V pátek 12. srpna 2011 brzy ráno jsem ve své kanceláři netrpělivě zapnul počítač a říkal si, čím mě asi dneska překvapí arabské jaro. V Jemenu statisíce demonstrantů požadovaly svržení prezidenta Alího Abdalláha Sáliha, který se zotavoval po atentátu. V Sýrii zahájily bezpečnostní síly palbu na prodemokratické demonstranty v několika městech – prezident Bašár Asad se odmítal vzdát moci.⁵ A v Libyi zesílily boje o klíčové pozice, jako je Brega, městečko s několika tisíci obyvateli na severním pobřeží Afriky u nejjižnějšího výběžku Středozemního moře.

Tato někdejší bezvýznamná výspa se stala bojištěm, protože se v ní nacházela ropná rafinerie, přístávací dráha a strategický přístav. Po šesti měsících bojů ji Kaddáfího armáda obsadila, ale povstalci se na ni sesypali, což představovalo možný bod obratu v celé občanské válce.⁶ Na východě města zuřily boje, dělostřelecké granáty dopadaly na obě strany. Večer předtím povstalci prohlásili, že ovládají část Bregy. Dnes, 12. srpna, však libyjská vláda uvedla, že Brega je jejich.⁷

Na YouTube se objevilo video rebelů. Patřilo k novému žánru – vojáckým selfie, na nichž se bojovníci chlubí svými úspěchy na kameru. Na

roztřesených záběrech se ozbrojenec s oholenou hlavou a plnovousem sebevědomě procházel po území, které podle něj je čerstvě dobytá Brega. Okna v budovách byla zabeďněná a ulice prázdné až na hrstku povstalců v pouštních maskáčích. To mohl být důkaz o vítězství. Na druhou stranu mohli povstalci lhát.⁸

Zatímco tradiční novináři si hlídají exkluzivitu před konkurencí, v online prostředí se zveřejňuje všechno zajímavé a poznatky se sdílejí. Tento duch spolupráce charakterizuje online vyšetřování od samého počátku a provází Bellingcat dodnes. Avšak tvrzení na internetu vedlo také k zuřivým sporům, kdy se anonymní příznivci té či oné strany ohrazovali proti zjištěním, která zpochybňovala jejich oblíbený narativ. Když jsem v komentářích živého blogu *Guardianu* napsal odkaz na záběry, na nichž povstalec tvrdí, že jeho jednotky ovládají Bregu, jiný komentátor mě zpražil. *Co to má dokazovat? Skutečně VÍTE, že je to Brega? To se mohlo natočit KDEKOLI.*

Ten člověk měl pravdu. Jak můžu tvrdit, že je to Brega, když jsem město nikdy nenavštívil? Znovu jsem si to video pustil a hledal něco, co bych mohl identifikovat. Vodičko v podobě nápisu na obchodě by mi nepomohlo, protože neumím číst arabsky. Zatímco ten voják mluvil, jeho tvář vyplňovala většinu záběru. V pozadí se nacházely jednopatrové betonové budovy s bílými zdmi a sloupy veřejného osvětlení, které poskakovaly v jeho roztřesené kameře.

Kliknul jsem na pauzu a obešel prázdnou kancelář, abych si utřídil myšlenky. Zastavil jsem se u tiskárny, vytáhl z ní papír, vzal do ruky pero a opět si u stolu přebral video z YouTube. Voják znovu mluvil, kráčet dvouproudými ulicemi a otáčel se sem a tam. Já video opětovně zastavoval, zakresloval jsem si cesty kolem něj a vytvářel si takovou mapičku ulic. Vydal se po prudce se stáječící silnici, na křižovatce ve tvaru T zahrnul doleva, minul ozbrojeného povstalece sedícího na rohu, došel k další křižovatce ve tvaru T a znovu zahrnul doleva.⁹ Šel jsem na Google Maps, zadal „Brega“ a přepnul se do režimu, který překrývá silniční mapu satelitními snímky. Město mělo tři obytné oblasti. V jedné stály vícepodlažní budovy. Ne, tam ne – na mém videu byly vidět nízké betonové domy. Západní a východní obytná oblast už vypadaly věrohodněji. Zkoumal jsem obě dvě a porovnával jejich uspořádání se svým načmáraným útržkem mapy. Ani jsem pořádně nevěděl, kde je na mém na náčrtku sever. Stále jsem tu mapičku otáčel a porovnával ji se satelitním snímkem.